

Harvennustarpeen määrittäminen

Mistä tiedän, että metsääni on aika harventaa?

Pekka Riipinen, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Sykettä Keski-Suomen metsiin

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

jamk.fi

Jyväskylän ammattikorkeakoulu

metsäkeskus

Syitä harvennuksille

- Metsää täytyy aika-ajoin harventaa, jotta siellä kasvavat puut pystyvät järeytymään ja sen myötä tuottamaan arvokasta tukkipuuta
- Harvennuksista saadaan myös välittömiä tuloja
 - Varsinkin toisesta ja mahdollisesta kolmannesta harvennuksesta saadaan jo merkittäviä tuloja
 - Ensiharvennuksesta niin ikään tulee tuloja, mutta se on syytä mieltää ennen kaikkea tärkeäksi metsänhoitotoimenpiteeksi!

Harvennustarpeen määrittäminen arvioimalla puuston elävän latvuksen osuutta

- Usein varsinkin ensiharvennuksen tarpeellisuutta arvioidaan tarkastelemalla puuston elävän latvuksen osuutta
- Puuston kasvaessa tiheässä, alkaa niiden latvusto supistua tilan puutteen vuoksi
- Elävän latvuksen supistuessa liikaa puiden paksuuskasvu heikkenee merkittävästi, vaikka pituutta puu kasvaisikin normaalisti
- Eri puulajeille on helpot nyrkkisäännöt elävän latvuksen osalta
 - Männyillä elävää latvusta tulisi olla koko rungon pituudesta vähintään kolmasosa
 - Koivun rungosta puolet tulisi olla elävää latvusta
 - Kuusella taas elävänä latvuksen osuus tulisi olla 60 % koko rungon pituudesta
- Harvennukseen on siis ryhdyttävä ennen kuin elävä latvus supistuu näiden raja-arvojen alapuolelle

Harvennustarpeen määrittäminen harvennusmallien avulla

- Harvennustarpeen määrittämiseen on kehitetty harvennusmalleja, joiden hyödyntämiseksi metsiköstä tarvitaan tiedot puuston valtapituudesta sekä pohjapinta-alasta hehtaaria kohden
- Pohjapinta-ala (ppa) per hehtaari tarkoittaa puiden poikkileikkauksen pinta-alojen summaa rinnankorkeudelta ja metsän tunnusluvuissa arvo ilmaistaan yksikössä m²/ha
- Pohjapinta-ala hehtaaria kohden saadaan helposti selville relaskoopin avulla, jolla lukema saadaan suoraan
- Valtapituudella tarkoitetaan metsikön sadan paksuimman puun keskipituutta hehtaarin alalla

Relaskoopin käyttö

- Relaskooppiin kuuluu varsi (yleensä metrin pituinen), jonka päässä on tietyn levyinen hahlo (esim. metrin pituisessa varressa käytetään 2 cm levyistä hahloa)
- Pohjapinta-alaa mitattaessa relaskoopin varsi pidetään silmän alapuolella poskessa kiinni, jolloin silmän etäisyys hahlostä on tasan metri
- Mittaaja katsoo toisella silmällä hahlon läpi ja samalla pyörähtää paikallaan 360° ja laskee pyrähdynksen aikana kaikki puut, jotka EIVÄT rinnankorkeudelta mahdu hahlon sisälle ja hahlon kanssa saman paksuisista puista lasketaan joka toinen
- Näin saatu summa kertoo suoraan puiden pohjapinta-alan hehtaarilla

Harvennusmallien tulkinta

- Pohjapinta-alaan ja valtapituuteen perustuvia harvennusmalleja on määritetty eri puulajeille, kasvupaikoille sekä maantieteellisille sijainneille
- Harvennusmalleja löytyy esimerkiksi Hyvän metsänhoidon suositukset –kirjan liitteistä ja malleja pääset katsomaan [tästä linkistä](#)
- Oheisesta linkistä löytyy myös tarkemmat ohjeet harvennusmallien tulkintaan ja soveltamiseen
- Kannattaa ottaa rohkeasti yhteyttä metsäammattilaiseen, jos metsän harvennuksen tai muun hoidon tarve askarruttaa!

Lähdeaineistoa ja kirjallisuutta aiheesta

- Hyvän metsänhoidon suositukset. 2014. Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio. Metsäkustannus Oy